

ความเชื่อมโยงของวิถีสตรีนิยมกับการเติบโตด้านใน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต(จิตตปัญญาศึกษาและการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2557

Copyright by Mahidol University

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

ความเชื่อมโยงของวิถีสตรีนิยมกับการเติบโตด้านใน

INTERCONNECTEDNESS BETWEEN FEMINIST PRACTICE AND THE INNER GROWTH

อวยพร สุธนัญญากร 5236736 CECT/M

ศศ.ม. (จิตตปัญญาศึกษาและการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: หิมพรรณ รักแตงาม, Ph.D., สมสิทธิ์ อัครนิธิ, Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ข้อ กล่าวคือ เพื่อศึกษาถึงอิทธิพลของกระบวนการหล่อหลอมทางสังคมในเรื่องความเป็นเพศ และศึกษาถึงความเชื่อมโยงของวิถีสตรีนิยมกับการเติบโตด้านใน ในบริบทของผู้วิจัยที่มีปฏิสัมพันธ์กับผู้คนและสิ่งแวดล้อมรอบตัว เป็นการศึกษาจากอัตชีวประวัติ (Autobiographical research) แบบมุมมองที่ 1 (First person research) คือผู้วิจัยและผู้ถูกวิจัยเป็นบุคคลคนเดียวกัน โดยผสมผสานกับมุมมองที่ 3 (Third person research) คือตัวผู้วิจัยเองในฐานะผู้สังเกตคนอื่นและบริบทแวดล้อมอย่างมีส่วนร่วม ใช้การเก็บข้อมูลจากการทบทวนเรื่องราวจากความทรงจำใน 5 ช่วงชีวิตของผู้วิจัย จากการสัมภาษณ์ตัวผู้วิจัยเองโดยบุคคลอื่น เพื่อสืบย้อนเรื่องราวตั้งแต่วัยเด็กโดยเน้นเรื่องความเป็นเพศ จากเอกสารการทำงานที่ผ่านมาทั้งที่เคยตีพิมพ์และที่ไม่ถูกตีพิมพ์เผยแพร่ จากบันทึกภาคสนาม บันทึกประจำวัน (Journal) ที่เขียนสะท้อนอารมณ์ความรู้สึกด้านในตนเอง (Self-reflective) ข้อมูลภายนอกอื่นๆ เช่น หนังสือ บทความ เว็บไซต์ หรือจากการสนทนากับบุคคลอื่นๆ อย่างไม่เป็นทางการ รวมทั้งทำแผนผังอัตลักษณ์ (Identity mapping) และความสัมพันธ์เชิงอำนาจในบริบทแวดล้อมผู้วิจัย ใช้การเขียนแบบเรื่องเล่า (Life story)

ผลการศึกษาพบว่า ผู้วิจัยในฐานะผู้หญิงที่เติบโตในชนบท สดใสร่าเริงเป็นตัวของตัวเองสูง ไม่สนกรอบ ไม่แคร์สังคม มีท่าทีต่อต้านคำบอกคำสอนแบบเหมารวมตามกรอบความเป็นเพศหญิงชายตลอดเวลา และรู้สึกไม่พอใจทุกครั้งถ้ารู้สึกถูกทำให้ด้อยในฐานะเพศหญิง สิ่งนี้ส่งผลให้ตัวเองตั้งคำถามกับความยุติธรรมและมีท่าทีต่อต้านอำนาจที่ไม่เป็นธรรมตลอดมา ขณะเดียวกัน ผู้วิจัยพบว่าตนเองมีคุณลักษณะตามแบบอย่างความเป็นชายที่สังคมให้การยอมรับมาก และมีความภาคภูมิใจที่เป็นเช่นนั้น พร้อมทั้งกลับสถาปนาความคิดที่ว่าคุณลักษณะความเป็นชายมีคุณค่าเหนือความเป็นหญิงโดยไม่รู้ตัว จากที่เคยคิดว่าตัวเองไม่สนใจกรอบ ไม่แคร์สังคม เมื่อมาพิจารณาใคร่ครวญ ก็พบว่าแท้จริงแล้ว เรากลับรับวัฒนธรรมความเป็นเพศที่มีการแบ่งแยกเหนือกว่า-ต่ำกว่า คนดี-คนไม่ดี มาตั้งแต่ต้น

วิถีสตรีนิยมได้เสนอแนวคิดเรื่องการเปลี่ยนแปลงสังคม ด้วยหลักคิดและแนวทางปฏิบัติในการใคร่ครวญตนเองซึ่งผู้วิจัยประมวลออกมาได้ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ทำความเข้าใจมิติเชิงสังคม ประกอบด้วยเรื่องอัตลักษณ์ ความสัมพันธ์เชิงอำนาจ ความเป็นเพศและความรุนแรงเชิงโครงสร้าง 2) ฝึกสติและกลับมาหาคุณค่าด้านใน 3) เห็นความสัมพันธ์เชื่อมโยงของชีวิต 4) เรียนรู้ตนเอง-ผู้อื่น ซึ่งทั้งหมดนี้ส่งผลต่อการเติบโตด้านในของผู้วิจัย เนื่องด้วยเป็นการใคร่ครวญตนเองอย่างลึกซึ้งเชื่อมโยงตนเองเข้ากับปรากฏการณ์ของสังคม ทำให้เกิดความเข้าใจในตนเองอย่างแท้จริง ส่งผลต่อความเข้าใจผู้อื่น เข้าใจความซับซ้อนของสังคม และเข้าใจถึงอิทธิพลของคนและสรรพชีวิตที่มีอิทธิพลซึ่งกันและกัน ที่สำคัญวิถีสตรีนิยมไม่ได้เป็นแนวทางใคร่ครวญชีวิตที่มุ่งหาความสุขส่วนตัว แต่เป็นการใคร่ครวญชีวิตด้วยมีเจตนาที่จะเห็นทุกคนมีความสุข เห็นคุณค่าและความงดงามของชีวิต เป็นการกลับมาหาคุณค่าด้านในตนเองที่เอื้อให้เกิดความสุขต่อตนเองและสังคมโดยรวม กล่าวโดยย่อ เป็นวิถีของการเปลี่ยนแปลงตนเองเพื่อเปลี่ยนแปลงสังคม ฉะนั้น วิถีสตรีนิยมแท้จริงแล้วเป็นเรื่องของทุกๆ คน

คำสำคัญ: วิถีสตรีนิยม / สตรีนิยมจิตปัญญา / การเติบโตด้านใน / ความเป็นเพศ / อัตลักษณ์และความสัมพันธ์เชิงอำนาจ

INTERCONNECTEDNESS BETWEEN FEMINIST PRACTICE AND THE INNER GROWTH

AUAIPORN SUTHONTHANYAKORN 5236736 CECT / M

M.A. (CONTEMPLATIVE EDUCATION AND TRANSFORMATIVE LEARNING)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: HIMAPHAN RAKTAENGAM, Ph.D., SOMSIT ASDORNNITEE, Ph.D.

ABSTRACT

The research has a two-fold objective, first is to delve into the influences of gender socialization, second is to study the interconnectedness between Feminist Practice and the researcher's spiritual growth in her own context and her interactions with other people and the in surroundings.

The approach employed in this research is called Autobiographical research. This means the perspective of "the First Person", i.e. the researched and the researcher is the same person but situated in a different context and timing. This also combines with the perspective of "the Third Person", i.e. the researcher herself acts as participant-observer in a given context. Data were collected through various sources. The first source is the information/ data related to the researcher's life including a review of the researcher's memories in each stage of life, an in-depth interview of the researcher focusing on gender-oriented stories, working reports or documents (both published and non-published), field notes, and a self-reflective journal. The second source was an external one, information collected from books, articles, websites, and insights from informal conversations with others. Finally, the data was collected from analyzing the researcher's identity in relation to power relations in different contexts. All data and information was recalled from memory of the interviewee and researcher and then written in a life story manner.

The finding showed that the researcher, as a woman growing up in the countryside, is cheerful and self-confident. She was so independent that none of the so-called social norms could let her down or limit her freedom of being herself. Apart from that, she continually rejected gender stereotyping, and always got angry whenever deemed her treatment was inferior merely because of her sex. Consequently, this lead her to ask for genuine justice, while strongly opposing any form of unfair power.

The researcher is proud of her characteristics. Paradoxically, such characteristics are mainly masculine traits. For many years, she has been unaware of establishing the idea that masculinity is superior to femininity. However, after contemplating oneself by adopting Feminist Practice, the researcher is later awakened, and has become aware that she has made a big mistake regarding herself. So far, she has firmly believed that neither sex classification nor gender roles influence her thoughts and actions. At present she realizes that indeed she has always been influenced by the culture of gender binarism of superiority-inferiority, good-bad, and so on.

"Feminist Practice" proposes the concept of social change. This includes both notions and practices of self-contemplation which consists of 4 areas; namely, 1) understanding of social dimension, which includes identity, power relations, gender, and structural violence; 2) mindful meditation and discovery of inner values; 3) viewing connectedness between all lives, environment and non-living components; and 4) understanding oneself and others.

All these factors have contributed to the spiritual growth of the researcher, and developed her understanding of the self-contemplation needs that are to be considered closely related the social phenomenon and cultural context necessary to truly gain self-understanding. This process also paves the way to an understanding of others and of the complexities of humans and society. At the end, one will have an insight on an interdependence between human beings and other living beings.

Most importantly, Feminist Practice is not simply a way of contemplating life in an effort to pursue personal happiness, rather, it is contemplating one's life in the view of Spiritual Feminism aims at its highest goal; everyone living in peace, value of each life experience, and seeing the beauty of life. It is a way of being back "home", or being firm and calm within one's spirit. Such contemplating processes will not only promote personal transformation to peace, but will also be beneficial, as a whole, to society. In short, this is a way of self-transformation for social change. Feminism is therefore for everybody.

KEY WORDS: FEMINIST PRACTICE / SPIRITUAL FEMINISM / INNER GROWTH, GENDER / IDENTITY AND POWER RELATIONS.

270 pages